

Biblická hodina – Biblické príbehy zo SZ

Kain a Ábel

„Vďaka Bohu, máme aspoň potomstvo“ – povedala Eva Adamovi po Božom treste. Len či je potomstvo stále dar a požehnanie... Známy príbeh prvých bratov nás presviedča o opaku.

Boží plán pre človeka bol: žiť v spoločenstve, nájsť druhé „rebro“, byť blížnym, spoločľovkom. Eva porodila syna, ktorého dostala ako dar od Hospodina – bez Boha človek na svet neprichádza ani z neho neodchádza. Prvý syn dostáva meno „Kain“ – nadobudnutý od Boha – ale jeho meno nebude veľmi populárne. Druhý syn dostáva meno „Ábel“ – para, ľahký vánok, vzduch. Akoby sa Eva potešila prvorodenému, dostala v ňom muža od Boha, no z toho druhého až takú radosť nemá, stáva sa pre ňu vzduchom. Potichu príde aj odíde z tohto sveta a predsa jeho meno zostalo symbolom pre mnohé generácie ľudstva.

Kain pokračuje v tradícii, nasleduje otca v povolání a stáva sa roľníkom. Ábel je pastierom oviec. Akoby bol mimo tejto rodiny od samého začiatku, no on nebojuje, nezapasí, nestavia sa na zadné, len si žije ten svoj krátky život.

Obaja obetujú Bohu: Kain prvotinu zo svojho poľa, Ábel prvorodenú zo svojich oviec. Obaja vyjadrujú to, že zem a všetko na nej patrí Hospodinovi, oni sú iba správcami. *Prinášajú, ako pod'akovanie, časť z toho, čo vypestovali, no všetko pochádza z Božej žehnajúcej ruky.*

Pán Boh prichádza, aby prijal dar. Hoci sa často kreslí na obrázkoch rozdiel medzi obidvoma obeťami: staršiemu klesá dym k zemi, mladšiemu stúpa do neba – nie je tomu tak. Tiež sa mnohokrát tento príbeh opisuje ako následok rozdielnej kvality prinášaných obetí, ale ani o tom Písmo nehovorí. **Biblia konštatuje, že Hospodin pozrel len na obeť mladšieho, hoci doteraz medzi nimi v podstate nebol až taký rozdiel.**

Prví budú poslední a poslední prví. Tí, ktorým dávajú ľudia popredné miesta, zväčša končia na konci stola u Pána Boha a tí, ktorých ľudia posadia na koniec radu, sú zväčša Hospodinom pozvaní do prvých lavíc. Pán Boh stále obracia poradie a dáva slávu tým najneslávnejším: *nie Izmael, ale Izák, nie Ézau, ale Jákob, nie Menaše, ale Efrajim, nie najstarší z Izajových synov, ale ten posledný, zabudnutý Dávid, nie boháč, ale Lazar, nie starší, ale márnnotratný syn...* Pán Boh má slabosť pre slabých, pre ľudí v tieni či tme, je zaťažený na tých, ktorí sú pre ľudí akoby vzduch, nepotrební, nepovšimnutí. Boh často koná inak akoby konal človek.

Pán Boh teda pozerá na posledného. **Keby jeho brat Kain pozeral s ním, videl by vedľa seba rodinu, brata, priateľa, spolučloveka a bol by dobrým obetujúcim**, no takto vidí rivala, soka, opozíciu a jeho dar vychádza nazmar (Mt 5:23-26). Nestačí mať vlúdnu tvár k Bohu, treba ju mať aj voči človeku vedľa nás – tak nás to učí Otčenáš, tak nám to pripomína aj Ján (1 Jána 4:21).

Stretnutie – to je kontakt tvárou v tvár: no Kain svoju tvár znetvoril, zamračil sa, odklonil sa od brata a nepozeral sa rovnakým smerom ako Boh, no nepozeral sa ani na Boha, videl iba seba, zahľadel sa do seba, čím prerušil všetky vzťahy. A tak na otázku Pána Boha: prečo si sa zamračil, prečo si sa nahneval? – neodpovedá, lebo ani nemá čo. Je príkladom náboženského človeka, ktorý vykonáva všetky potrebné úkony, no s ľuďmi okolo seba a s Pánom Bohom nechce nič mať, nepotrebuje počuť nepohodlné otázky ani sa nechce stretávať s ľuďmi. **Chce si žiť podľa seba a pre seba, a kvôli sebe vykonáva aj všetky kultické úkony**.

Táto sebastrednosť a pýcha vedie človeka ďalej od iných, od Boha - **ak chce byť sám sebe bohom, musí sa oslobodiť od brata aj od Hospodina, resp. od obidvoch naraz**. A tak volá brata ďaleko od ľudí, na pole, ktoré dobre pozná a svoj hnev mení na vraždu. Ten „muž od Boha“ sa stáva vrahom a ten „vánok“ sa stáva prvým zavraždeným. Ako rýchlo hriech ničí a prináša smrť...

Pán Boh kladie Kainovi otázku: kde je tvoj brat? – a on odpovedá: čo ma je do toho? Čo som strážcom svojho brata? Prečo by mi malo na bratovi záležať? Sú to smutné otázky!!! Brat zabíja brata, mal ho strážiť ako starší mladšieho a pomáhať mu, no on ho odmieta, nenávidí, zabíja. A teraz Ábelova krv kričí zo zeme, volá po spravodlivosti. Kričí o to hlasnejšie, o čo viac chce Kain svojho brata umlčať.

Už druhýkrát sa Pán Boh pýta: kde si? Kde je? – toto sú večné otázky vo svete ľudí: kde si vo vzťahu k sebe, k Bohu, ku stvoreniu, k blíznym? Kain sa dostal ďaleko od Boha, od blízkeho, od stvorenia a stal sa vyhnancom, teda bol ďaleko od toho Kaina, ktorým mal pôvodne byť. **Kain a Ábel sú stratení: toho prvého vzal Bohu život, toho druhého smrť**.

Napriek tomu, čo Kain urobil, Pán Boh s milosťou a ľútosťou pozerá na Kaina. Boh je napriek všetkému verný a teraz je tým slabým, strateným, najmenším, smrteľným Kain - my by sme sa odvrátili, no nie Pán: **Jeho vernosť a láska je väčšia ako ľudský hriech. Boh teda na jednej strane vynáša výrok obžaloby, na strane druhej je Kainovým zástancom – Kain dostáva znamenie (písmeno T, pripomínajúce kríž), ktoré je znakom Božieho zmilovania**. Boh ho ani

v tejto chvíli neopúšťa, ale naďalej a možno ešte viac ako doteraz ho vedie, chráni a dáva novú šancu. Napriek tomu, že ho Pán Boh vyhnal a povedal, že bude tulákom, usadil sa v krajine Nód, lebo **hriešnik je tulákom stále, hoci má svoj dom, svoju záhradu, svoju rodinu...**

V Kainovom rodokmeni je pár mien, ktoré by sme si mohli pripomenúť:

Enoch – staviteľ, ktorý stavia mesto: symbol duchovnej biedy a nečistoty, neslušnosti.

Lámech – vzal si dve ženy, ktorých mená znamenajú Žiara a Temnota, ktoré poukazujú na rozpor v živote pozemského tvora.

Túbal-kain – patrón kováčov, potulných chlapov, ktorí síce robili pluhy, no aj meče, podľa dopytu spoločnosti.

Naamá – jeho sestra, ktorej meno síce znamená „miláčik alebo zlatičko“ no zjavne nie je o nič lepšia, ako celá jej rodina.

Z tohto rodokmeňa nevzide nič dobré: ***Lámech pokračuje v tradícii svojho predka a je na to patrične hrdý, podobne ako on je pomstychtivý, zlý, vraždiaci.*** A tak toto potomstvo končí – už o ňom ďalej nepočujeme. **Pán Boh má totiž iný plán: Adam a Eva majú nového syna - Šéta.**

Nová nádej, nový začiatok, nový rodokmeň. Hoci je pokračovateľom Ábela, otvára sa v ňom nová cesta. **Šét mal syna Enóša – človečik – menovec Adama – čo je nový smer, no s pôvodným zámerom.** Príbeh teda pokračuje.

Takmer každý v Šetovom rodokmeni sa dožíval veľmi vysokého veku, čo bolo považované za prejav Božej priazne a dobroty (spočítaním všetkých tých rokov v rodokmeni získame židovský letopočet od stvorenia – 5779). Napriek tomu Písmo svedčí, že pre hriech Hospodin skracoval vek človeka. Možno aj preto sa ľudský život v rodokmeňoch zužuje na splodenie, plodenie a smrť – ľudia jednoducho prídu, chvíľku žijú a potom umierajú. Až na jedného z Adamovho rodokmeňa: **Enoch** (iba 365) – Boh si ho vzal, zrazu ho nebolo. V pokolení je 7, je to muž šabatu, zasvätený do Božích tajomstiev, ktorý chodil s Bohom. Každý siedmy deň je výhľadom do budúcnosti – preto Enoch chodil s Bohom a nevidel smrť, pretože videl pred sebou iba život, život večný – je to nádej, ktorú nám priniesol Ježiš: hoci smrť príde, náš zrak je upretý ďaleko za ňu, na nebo. **Enoch chodil s Bohom 365 dní – krásny predobraz človeka, akého Pán Boh chce mať, ktorý s Ním chodí a žije stále, nielen vo sviatočný deň.** Takých ľudí si Pán Boh berie k sebe, nenápadne, potichu, len ich zrazu niet (príbeh o putovaní Enocha s Bohom).

Ďalším zaujímavým členom tohto rodokmeňa je Metúšelah alebo **Matuzalém**, ktorý sa dožil najviac v Biblii 969 rokov.

A posledným, o ktorom budeme hovoriť na budúce, je **Noách**, s ktorým Boh ukončí staré, aby priniesol to nové. Jeho otec sa volal **Lámech** (aj v Kainovom rodokmeni, zlý človek), ktorý sa dožije symbolického veku: 777 rokov. Nie je to toľko ako Matuzalem, ale bude nadmieru požehnaný synom, ktorý je Bohu poslušný, napriek neprajnosti okolia. A neskôr z jeho potomstva povstane Ten, ku ktorému celý tento rodokmeň speje a ktorý sa nedožije vysokého, ale predsa požehnaného veku, aby cez Jeho život ba aj smrť všetci mohli hľadiť do budúcnosti neba.

ES 682